

ISSN 1407-9321

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA

4. — 10. oktobris

Vērtējam,
uzticamies
un rīt ejam
uz vēlēšanām

3., 8. lappusē

Skolotāju dienas
priekšvakarā

4. lappusē

Aizbrauc uz
Vidzemes jūrmaļu
atpūtā (turpinājums)

9. lappusē

Neaizmirstiet
abonēt
"NOVADNIEKU"!

2. oktobrī – 10. Saeimas vēlēšanas. Laiks izdarīt izvēli

● Vēl šodien visiem vēlētājiem ir iespēja iegriezties vēlēšanu iecirkņos un nesteidzīgi iepazīties ar 10. Saeimas vēlēšanu materiāliem — gan normatīvajiem aktiem, gan deputātu kandidātiem, kā arī saņemt informāciju par vēlēšanu gaitu.

No tā, kāda būs mūsu, vēlētāju, interese, nostāja un griba, atkarīga arī valsts nākotne. Vismaz tuvāko četrus gadu laikā... Foto: L.Kirillova

Pirmo reizi — brīvprātīgie novērotāji

Pirmo reizi parlamenta vēlēšanu vēsturē ikvienam Latvijas iedzīvotājam tika dota iespēja kļūt pat Saeimas vēlēšanu brīvprātīgo novērotāju, pateicoties Centrālās vēlēšanu komisijas īstenotajam projektam «Brīvprātīgie novērotāji 10. Saeimas vēlēšanās».

sekot līdzi vēlēšanu norisei un balsu skaitīšanai, tādā veidā pārliecināties, ka vēlēšanas Latvijā notiek saskaņā ar likumu un balsis tiek saskaitītas atbilstoši vēlētāju gribai.

Kā «Novadnieku» informē Centrālās vēlēšanu komisijas informācijas nodaļas projektu vadītāja Anna Riekstiņa, pēdējā pieteikšanās dienā, 30. septembrī, no rīta projektam bija pieteikušies 176 cilvēki. Vairums no viņiem vēlēša-

nas novēros Rīgas iecirkņos, otrs aktīvākais reģions ir Vidzeme, bet trešajā vietā ierindojas Latgale. Bijušā Preiļu rajona novadu vēlēšanu iecirkņos vēlmi sekot līdzi vēlēšanu norisei un balsu skaitīšanai izteikuši tikai divi cilvēki — viens Riebiņos un viens Preiļos. Kopumā šajā ziņā aktīvākās pilsētas Latgalē ir Daugavpils, Rēzekne un Balvi.

L.Kirillova

Projekta mērķis — ļaut iedzīvotājiem

ZIŅAS

Tikai līdz 4. oktobrim no
lauksaimniekiem pieņems
iesniegumus erozijas
ierobežošanai

Lauku atbalsta dienests (LAD) atgādina, ka pirmā diena, 4. oktobris, noteikta kā pēdējā diena, kad lauksaimnieki var iesniegt atbalsta iesniegumus pasākuma «Agrovide» apakšpasākumā «Erozijas ierobežošana».

LAD aicina lauksaimniekus, kuri 2006. gadā ir uzņēmušies saistības saskaņā ar Lauku attīstības plāna pasākuma «Agrovide» apakšpasākuma «Erozijas ierobežošana» nosacījumiem, pieteikties atbalsta saņemšanai.

No 1. septembra Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde, ņemot vērā LAD rīcībā esošo informāciju par pieteiktajiem platību maksājumiem, nodrošina lauksaimniekus ar datiem, kuri nepieciešami iesnieguma aizpildīšanai. Visus, kuri pieprasa šādu informāciju, pārvaldēs aicina uzrādīt LAD klienta reģistrācijas numuru.

Maksājuma saņemšanai līdz 4. oktobrim pārvaldē jāiesniedz aizpildīts iesniegums — «Pasākuma «Agrovide» apakšpasākuma «Erozijas ierobežošana» iesniegums 2010. gadā». Papildus jāiesniedz arī lauku bloku kartes ar precīzi iezīmētām lauka platībām.

LAD atgādina, ka 2010. gads ir pēdējais saistību izpildes gads periodā 2006. — 2010. Būtiski, ka šajā apakšpasākumā turpmāk atbalsta sniegšana netiek plānota.

Līvānos sāk kurināt skolas
un bērnudārzus

Līvānu novada domes izpilddirektors Uldis Skreivers parakstījis rīkojumu par apkures uzsākšanu no 29. septembra Līvānu novada bērnudārzos un skolās, pakāpeniski pieslēdzot apkuri arī dzīvojamajās mājās, informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle.

Sakarā ar mitrumu telpās un gaidāmo āra temperatūras pazemināšanos tuvākajās dienās, Līvānu novada domes vadība nolēmusi pieslēgt apkuri bērnudārzā un skolās, kur bērni pavada lielāko dienas daļu. Tuvākajās dienās sinoptiķi sola gaisa temperatūras pazemināšanos un salnas naktis, kas tikai palielinās drēģnumu telpās. Mācību iestādēs jāsāk kurināt, tā uzskata arī novada mācību iestāžu vadītāji. Piemēram, bērnudārzā jau izmanto elektriskos sildītājus, lai bērni nesaltu.

Domes izpilddirektors paskaidroja, ka rīkojums par apkures uzsākšanu izdots savlaicīgi, jo paiet vairākas dienas, kamēr SIA «Līvānu siltums» uzsilda siltumtrases un var nodrošināt siltuma padevi gala patērētājiem.

Pašvaldība rēķinās arī ar iedzīvotāju maksātspēju, tādēļ apkures pieslēgšana daudzdzīvokļu mājām notiks pakāpeniski, saskaņojot to ar māju vecākajiem.

Apkures sezona pakāpeniski tiks uzsākta arī Līvānu novada pagastos.

Līvānu novadā apkurei tiek izmantota šķelda un aukstākajos ziemas mēnešos — arī dabasgāze.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Skolēniem netiks bezmaksas mācību grāmatas un brīvpusdienas

Saeima vakar noraidīja PLL deputātu iesniegtos grozījumus izglītības likumā, kas paredzēja, ka valsts vai pašvaldību dibinātā pamatizglītības iestādē no valsts budžeta tiek segta skolotāju darba samaksa, mācību grāmatas un darba burtnīcas 1.-9. klašu audzēkņiem. Noraidītais priekšlikums arī paredzēja, ka no valsts budžeta līdzekļiem tiek apmaksāts transports to izglītojamo nokļūšanai izglītības iestādē un atpakaļ dzīvesvieta, kuriem nav iespējams izmantot sabiedrisko transportu, un brīvpusdienas pirmo četru klašu skolēniem. Šie grozījumi izglītības likumā, pēc PLL deputātu domām, nepieciešami, lai realizētu Satversmē garantētās tiesības uz bezmaksas izglītību, kā arī lai padarītu pirmsskolas izglītību, pamatizglītību un vidējo izglītību vienlīdz pieejamu visiem Latvijas skolēniem. Likumprojekts arī paredzēja, ka valsts organizē vienas valsts izglītības standartiem atbilstošas mācību grāmatas izstrādi un izdošanu katrā mācību priekšmetā, un nodrošina to elektronisko versiju brīvu publisku pieeju.

Bērnu slimnīcas korupcijas lietā apsūdz 10 personas

Jau vēstīts, ka KNAB pagājušā gada 22. oktobrī sāka kriminālprocesu par iespējamām noziedzībām, kas pastrādātas laikā no 2007. līdz 2009. gadam saistībā ar publiskajiem iepirkumiem Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas vajadzībām. Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas korupcijas lietā prokuratūrai lūdzis sākt kriminālvajāšanu pret desmit personām. Prokurors Māris Leja apstiprināja, ka lieta viņam ir nodota un viņš desmit dienu laikā plāno uzrādīt apsūdzības. Leja precīzi neatcerējās, par cik epizodēm lūgts uzrādīt apsūdzības, taču lietā figurējot vismaz sešas epizodes, četras no tām par krāpšanu, bet pārējās divas par kukuļošanu. Personu vidū, pret kurām lūgts sākt kriminālvajāšanu, ir toreizējās slimnīcas amatpersonas, vairākas privātpersonas un ugunsdzēsējs. Vienā epizodē mēģināts izkrāpt 21 tūkstoši latu, otrā epizodē — 33 tūkstošus latu, trešajā epizodē — aptuveni 30 tūkstošus latu, bet ceturtajā epizodē — vairākus simtus latu. Viens no kukuļiem bijis aptuveni 2000 latu liels. Vienā korupcijas epizodē noskaidrots, ka kukulis dots ugunsdzēsējam. Šeit figurē arī vairāki kukuļdevēji. Kukulis ugunsdzēsējam dots par pozitīvu atzinumu izsniegšanu, proti, lai būtu atbilst prasībām. KNAB veikto krātīšanu laikā atrasti finanšu līdzekļi dažādās valūtās vairāk nekā 700 000 latu apmērā, kuru patiesā izcelsme tiks noskaidrota turpmākās izmeklēšanas laikā. Aizturētie tiek turēti aizdomās par dienesta pilnvaru pārsniegšanu, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kukuļņemšanu, kukuļdošanu, komerciālo uzpirkšanu, dokumentu viltošanu un krāpšanu.

Latvijā lielākais nodokļu ieņēmumu kritums Baltijā

Latvija ir piedzīvojuši lielāko nodokļu ieņēmumu kritumu starp trim Baltijas valstīm, liecina Finanšu ministrijas (FM) apkopotā informācija. Latvijas kopbudžeta nodokļu ieņēmumi, neieskaitot iemaksas valsts fondēto pensiju shēmā, 2010. gadā ir gaidāmi aptuveni par 29% zemāki nekā 2008. gadā, ko nosaka nodokļu ieņēmumu kritums par 26% 2009. gadā un vēl par 4,4% 2010. gadā. FM norāda, ka lielā nodokļu ieņēmumu krituma pamatā ir straujais Latvijas ekonomikas samazinājums — IKP faktiskajās cenās šogad ir sagaidāms par 23,5% mazāks nekā 2008. gadā, kas bija izaugsmes piķa gads, būtiski ir pieaudzis bezdarbs, kritusies darba samaksa.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Viena no bīstamākajām kombinācijām ir lepnuma savienība ar mulķību.

P.Buasts

Par, pret, atturošs

Uz «Latvijas Avīzes» jautājumiem atbild Saeimas deputātu kandidāti*

Sākums «Novadnieka» 70. un 71. numurā

Politiskās apvienības «Par labu Latviju», partijas «PCTVL» un politisko partiju apvienības «Atbildība» kandidāti atteicās individuāli atbildēt uz «LA» jautājumiem. Tā vietā politisko spēku vadības sagatavoja kopīgas atbildes.

Numurs, deputāta kandidāts (dzimšanas gads), izglītība, dzīvesvieta, nodarbošanās, valsts valodas zināšanu līmenis, tautība.

Politiskā apvienība «Par labu Latviju»

1. Pret; 2. Par; 3. Pret; 4. Pret; 5. Pret; 6. Pret; 7. Pret; 8. Pret; 9. Pret; 10. Atturošs; 11. Atturošs; 12. Atturošs; 13. Par; 14. Par; 15. Pret; 16. Par.

2. **IMANTS JĀNIS BEKEŠS** (1955.), Līvānu novads, augstākā, LR Iekšlietu ministrijas policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieks, dzimtā, latvietis.

10. **JĀNIS EGLĪTIS** (1961.), Preiļu novads, augstākā, Saeimas deputāts, dzimtā, latvietis.

Partija «PCTVL»

1. Par; 2. Pret; 3. Par; 4. Pret; 5. Pret; 6. Neatbild; 7. Neatbild; 8. Pret; 9. Pret; 10. Pret; 11. Pret; 12. Neatbild; 13. Neatbild; 14. Par; 15. Pret; 16. Neatbild

4. **ĀSOTS MAMIKONJANS** (1950.), Līvānu novads, vidējā, SIA «Līvānu karbons» tehniskais direktors, brīvi, armēnis.

Politisko partiju apvienība «Atbildība»

1. Pret; 2. Par; 3. Pret; 4. Pret; 5. Pret; 6. Par; 7. Pret; 8. Par; 9. Pret; 10. Pret; 11. Par; 12. Par; 13. Par; 14. Par; 15. Pret; 16. Par.

4. **ANDREJS ZAGORSKIS** (1964.), Preiļu novads, augstākā, Preiļu novada domes de-

Rakstā norādīta Centrālās vēlēšanu komisijas sniegtā informācija par deputāta kandidāta izglītību, nodarbošanos, valodas zināšanām, tautību. Uz jautājumiem jāatbild ar «Par», «Pret» (kas šajā gadījumā nozīmē to pašu, ko «Jā», «Nē») un «Atturošs». Divos jautājumos deputāta kandidātiem tika piedāvāts konkretizēt savu atbildi.

Jautājumi

1. Vai sadarbosieties ar politiķiem un partijām, kas neatzīst Latvijas okupāciju?
2. Vai atbalstāt Latvijas vēsturi kā atsevišķu mācību priekšmetu skolās?
3. Vai atbalstāt nepilsoņu tiesības vēlēties pašvaldības?
4. Vai balsosiet par priekšlikumiem, kas nozīmēs pensiju samazināšanu?
5. Vai Saeimā atbalstīsiet tādus priekšlikumus, kas varētu pasliktināt daudz bērnu ģimeņu finansiālo stāvokli?
6. Vai balsosiet par nodokļu palielināšanu?
7. Vai, jūsuprāt, nekustamā īpašuma nodokļa palielināšana ir labs līdzeklis budžeta palielināšanai?
8. Vai atbalstīsiet progresīvo ienākumu nodokli? (Ja «par», tad norādīt ienākumu summu, no kuras jāmaksā paaugstinātais nodoklis).
9. Vai atbalstīsiet pievienotās vērtības nodokļa paaugstināšanu preseī?
10. Vai atbalstīsiet Valdi Zatleru kā Valsts prezidentu vēl vienam pilnvaru termiņam?
11. Vai atbalstāt labojumus Satversmē, ka Valsts prezidentu ievēl Latvijas pilsoņi tiešās vēlēšanās?
12. Vai esat gatavs balsot pretēji partijas un frakcijas lēmumam, ja tas neatbilst jūsu pārliecībai?
13. Vai esat gatavs uzņemties kādas ministrijas vadīšanu? (Ja «par», tad norādiet, kādas?)
14. Vai Latvijas ekonomiskās politikas pamats jābalsta uz nacionālajām interesēm, saglabājot dabas (ūdeņi, meži) resursus valsts īpašumā un kontrolē?
15. Vai atbalstīsiet nolēmumus Saeimā un darbības valdībā, kas vājinātu Latvijas nacionālo valstiskumu un drošību?
16. Vai apņematies ar savu darbību rūpēties par latviešu tautas, kultūras un valodas vērtību saglabāšanu un bagātināšanu (tostarp Nacionālās bibliotēkas uzcelšanu un Dziesmu svētku nodrošināšanu)?

putāts, Preiļu novada vakara (maiņu) vidusskolas skolotājs, latvietis, dzimtā valoda.

11. **ANDRIS PAKERS** (1965.), Līvānu novads, augstākā, Līvānu 1. vidusskolas skolotājs, latvietis, labi.

13. **DAINA PLIČA** (1954.), Preiļu novads, augstākā, SIA «Līvānu slimnīca» ķirurgs, latviete, dzimtā valoda.

16. **JĀNIS RAUBIŠKO** (1989.), Riebiņu

novads, vidējā, Rīgas Tehniskās universitātes vecākais laborants, nav norādīta, dzimtā valoda.

*«Novadniekā» publicētas Latgales vēlēšanu apgabala deputātu kandidātu no Aglonas, Līvānu, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novadiem (ar to kārtas numuru, ar kādu ir sarakstā) atbildes.

VIEDOKLIS

Ak, nabaga apjukušās dzērves

Trešdienas rītā, šoruden pirmo reizi, pamanīju dzērvi kasi. Tādu pavisam nelielu, vien seši putni. Klaiņas gan bija skaļas un tādas ļoti skumjas. Godīgi sakot, putni debesis izskatījās visai apmulsuši. Kolēģe teica, ka pagājušajās brīvdienās vērojusi līdzīgu ainu. Putni debesis uzvedušies pavisam divaini, jautot kāšus un lidojot te dienvidu, te atkal ziemeļu virzienā.

Šķiet, viņiem vien zināms, kāpēc tā notiek. Varbūt mobilo sakaru torņu radītais elektromagnētiskais starojums nabaga putnu prātim jāuc, varbūt viņiem gluži vienkārši vēl negribas no dzimtajām vietām šķīrties. Varbūt...

Tikpat lielā apjukumā un samulsuši šobrīd esam arī mēs, cilvēki. Vismaz lielākā daļa noteikti nevēlas pārliecināties par sevi, saviem tuviniekiem un to, kā būtu pareizāk rīkoties. Rīt, 2. oktobrī, noteiktas 10. Saeimas vēlēšanas. Iet vai neiet? Balsot vai nebalstot? Ja balsot, tad — par kuru sarakstu? Esam tādās pašās debesu krustcelēs kā gājputni. Vienīgā atšķirība, ka tie paļaujas uz saviem gadu tūkstošus senajiem instinktiem, bet mums ir galvas uz pleciem un loģisks prāts.

Pēdējo nedēļu laikā no pastkastītēm esam vilkuši laukā glancētu un krāsaini apdrukātu papīru ķīpas. Kilogramiem krājušies bukletīni, lapiņas, ar Saeimas zieģeli apzīmogotas vēstules, kur no vairākiem līdzšinējiem deputātiem tiekam uzrunāti personīgi. Un vēl partiju avīzītes, pat žurnāli, pie tam divās valodās — latviski un krieviski, acīmredzot gadījumam, ja potenciālais vēlētais ar valsts valodu īsti nav draugs. Par televīzijas un radio *uzbrukumu* pat nav vērts runāt. Debates, ciņas, dueļi, apmaksāta politiska reklāma. Pirmais Baltijas kanāls izvēlējies negaidītu variantu, uz diviem pirmsvēlēšanu raidījumiem par vadītāju ataicinot Krievijā populāro režisoru, aktieri, starpreģionālas sabiedriskās organizācijas «Obraz buduščevu» (Nākotnes tēls) ideologu, Krievijas un Amerikas Savienoto Valstu pilsoni Aleksandru Gordonu. Jezga liela un vārdu plūdi tādi, ka apziņa ieslēdzas aizsargbarjera — vairs neredzam, nedzirdam un neuztveram pilnīgi neko. Negribas taču, lai pārspriegums izsistu *korķus*. Sajūta kā bērniem, kurus vecāki rāj un bar bez apstājas, bet šie *atslēdzas* un nedzird neko.

Vēl pēdējo nedēļu laikā esmu secinājusi, ka daudzajiem televīzijas šoviem, kuros meklē dziedošākās ģimenes, zelta talantus un tā tālāk, piepulcējies kāds realitātes šovs. Tajā piedalās

jaunās Saeimas deputātu kandidāti — braukā ar reklāmu izgreznotiem autobusiņiem pa ciemiem un pilsētām, paši pie stūres un smaida kā saulītes. Riko bezmaksas koncertus ar populāru mākslinieku piedalīšanos. Tiek vadāti pa skolām, kultūras namiem kā tādi Laimes lāči. Kopā ar sākumskolas bērniem iet tautiskās rotaļās. Gatavi dejoj ne vien uz izremontēto kultūras namu skatuve, bet arī uz jaunatklātiem tiltiņiem. Iepriecina tautu ar savām iecienītākajām ēdienu receptēm. Ak, kā man garšo cepti kartupeļi ar biežpienu un krējumu! Cik garda zupa sanāk no veikalā pirktiem laša atgriezumiem, kas iegādāti par vienu latu! Laikam jau tā var uzsvērt tuvību ar potenciālo elektorātu. Nožēlojami... Visiem vairāk nekā 1200 kandidātiem gribas pajautāt — kur jūs bijāt agrāk, ka tagad tik dikti jāmokās? It īpaši atbildi gribētos dzirdēt no tiem, kuri četrus gadus parlamenta krēsls sēdējuši, tā teikt, naktis negulējuši un par tautas labumu lēmuši, un tīko tur palikt vēl nākamās četras.

Politologi nobažījušies, ka pilsoņu aktivitāte vēlēšanās šoreiz varētu būt rekordzema. To redzēsim jau svētdienas rītā, kas var nest ne vienu vien pārsteigumu. Gribas cerēt, ka prāta apjukums būs mitējies un spēsim no pirmsvēlēšanu programmām izvēlēties to, kas katram šķiet ne tikai smuku vārdu savirknējums, bet arī daudz maz reālu darbu un nodomu izklāsts.

Kas Latvijai ir tās būtiskākās un pelnu nesošās nozares? Kā rīkosieties, lai valstī noturētu cilvēkus un apturētu arvien pieaugošo ekonomisko emigrantu plūsmu? Ko lemsiet par nodokļiem? Kad beidzot būs skaidrība (sauciet to par plānošanu vai biznesa plānu, man vienai) par Latvijas nākotni desmit, divdesmit vai piecdesmit gadu laikā?

Ceru, vēl neesat iemetuši krāsni partiju reklāmas materiālus. Nolieciet šovakar sev priekšā un prātīgi izšķīrtiet. Ja tajos spēsiat atrast atbildes uz šiem un citiem jūsu interesējošiem jautājumiem, varat uzskatīt, ka esat izlēmuši, par kuru partiju rīt nobalsot. Tautas ticējums vēsta — ja dzērvi kāši debesis jūk, būšot puteņaina un barga ziema. Tāpēc gribu visiem «Novadnieka» lasītājiem šoreiz novēlēt — saliksīm šovakar savus domu kāšus stingri un cieti, lai vēlāk nebūtu jācieš politiskajos puteņos.

L.Kirillova

Sociālā atbildība un mācišanās no kļūdām, lai neuzkāptu uz vecā grābekļa

Kad sev personīgi mēs kaut ko izvēlamies, tas tiek apsvērts apdomīgi un rūpīgi, ņemot vērā kvalitāti, kalpošanas ilgumu, atbilstību modes tendencēm, kaitīgumu. Savukārt reizēs, kad jāizvēlas deputāti darbam Saeimā uz turpmākajiem četriem gadiem, mēs paļaujamies tikai uz reklāmu, politiķu daiļrunību un kādu niecīgu dāvanīņu, kā piemēram, baloniņš, recepšu grāmatiņa, mūzikas disks, pildspalva, kāds latiņš un sviestmaize balss uzpirkšanai u.c. nieki. Mums ļoti ātri aizmirstas, cik reizes politiķi staigājuši no vienas partijas uz otru, meklējami sev siltāku un ērtāku vietīņu, cik ūdens lējuši uz mūsu smadzenēm, lai izskatītos tīrāki un pievilcīgāki, kā vairojuši savus bankas kontus un nekustamos īpašumus, cēlušies villas, braukuši ārzemju komandējumos tikai plezīra pēc, neatvedot uz valsti ne idejas, ne jaunu mācību. Galu galā — cik reizes pa četriem gadiem pēc iekļūšanas Saeimā partijas tiek ar saviem vēlētājiem.

10. Saeimas vēlēšanas ir īpašas ar to, ka vienas un tās pašas deputātu kandidātu "lokomotīves" neatkārtojas visos vēlēšanu apgabalos. Īpašas arī ar to, ka visas politiskās partijas tagad apvienojušās, izdomājot savām apvienībām jaunus nosaukumus, tā vēlētājiem cenšoties iesmērēt vecu precī, tikai jaunā iepakojumā. Pirms došanās uz vēlēšanu iecirkņiem ir vērts atsvaidzināt atmiņā, kas ir kas.

JAUNĀS PARTIJU APVIENĪBAS

Partiju apvienība "Par Labu Latviju"

Partiju apvienībā "Par Labu Latviju" (PLL) 10. Saeimas vēlēšanās kandidē: Latvijas Pirmā partija/LC, Tautas partija, partijas "Vienoti Rēzeknei" un "Ogres novadam", partija "Latgales tauta", kā arī nevalstiskā organizācija "Par Labu Latviju". Šī apvienība dibināta nepilnus četrus mēnešus pirms vēlēšanām – 2010. gada 12. jūnijā.

Partiju apvienība "Vienotība"

Partiju apvienību "Vienotība" veido trīs partijas: "Jaunais laiks" (JL), "Sabiedrība citai politikai" (SCP) un "Pilsoniskā savienība" (PS). Partiju apvienība tika dibināta 2010. gada 6. martā.

Partiju apvienība "Visu Latvijai" un "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK"

Partiju "Visu Latvijai" un "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" apvienība tika dibināta 2010. gada 4. jūlijā, pēc tam, kad neveiksmīgi beidzās sarunas par šo partiju pievienošanu apvienībai "Vienotība". Savukārt 15. jūlijā tika izveidota kopīga Saeimas frakcija — četriem TB/LNNK deputātiem pievienojās Visvaldis Lācis, pārstāvēd "Visu Latvijai". V.Lācis Saeimā ievēlēts no Zaļo un zemnieku savienības, taču 2007. gadā to pameta.

VECĀS APVIENĪBAS

Apvienība "Zaļo un zemnieku savienība"

Apvienību "Zaļo un zemnieku savienība" (ZZS) veido divas partijas: "Latvijas zemnieku savienība" un "Latvijas zaļā partija", kurām gan 9. Saeimā, gan arī 10. Saeimas vēlēšanās pievienojusies reģionālā partija "Latvijai un Ventspilij".

● Stundu stāvu domādams, kam lai sētos kamanās...

Izplatītākie protesta balsojuma veidi

Neaiziet uz vēlēšanām	Vispār neaizejot uz vēlēšanām, balsotājs ne tikai neizmanto savas konstitucionālās tiesības, bet arī var ietekmēt nākotnē plānotas tautas nobalsošanas vai parakstu vākšanas rezultātus. Lai Saeimas vēlēšanas tiktu uzskatītas par notikušām, nav nepieciešams pārvarēt kādu sliekšni, savācot minimālo vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaitu. Taču šāda sistēma attiecas uz tautas nobalsošanām un parakstu vākšanām, kurās šis sliekšnis tiek rēķināts no iepriekšējās Saeimas vēlēšanās piedalījušos cilvēku skaita.
Nobalsot par sīkpartiju, kam nav izredžu pārvarēt 5% barjeru	Balss tiek pieskaitīta kopējam vēlēšanās piedalījušos cilvēku skaitam, tādējādi paaugstinot latiņu jeb 5% barjeru, kas jāpārvar partijām. Jāatceras, ka šāda balss netiek proporcionāli sadalīta starp barjeru pārvarējušajām partijām, bet gan paliek pieskaitīta sīkpartijai.
Iemest vēlēšanu urnā tukšu aploksni	Šāda balss tiek ieskaitīta kopējā vēlēšanās piedalījušos cilvēku skaitā, tādējādi paaugstinot latiņu jeb 5% barjeru, kas jāpārvar partijām. Tiesa, šādā balsojuma formā neviena no partijām vēlētāja balsi nesņem.
Ievietot vēlēšanu aploksnē iepilētu, saņurcītu u.tml. partijas sarakstu	Ja saraksts ir nopietni bojāts, par konkrēto gadījumu lemj vēlēšanu komisija. Taču vairākumā gadījumu šāds balsojums tiek pieņemts un vēlētāja balss tiek ieskaitīta gan kopējā vēlēšanās piedalījušos balsotāju skaitā, gan tiek pieskaitīta attiecīgajai partijai.

Partiju apvienība "Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā"

Partiju apvienība "Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā" (PCTVL) izveidojās jau 1998. gadā, kad trīs politiskās partijas — Tautas saskaņas partija, "Līdztiesība" un Latvijas Sociālistiskā partija 7. Saeimas vēlēšanās veidoja kopīgu sarakstu ar nosaukumu "Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā". Arī 8. Saeimas vēlēšanās (2002) PCTVL sastāvā kandidēja vairākas partijas — Tautas saskaņas partija, "Līdztiesība", Latvijas Sociālistiskā partija un uz atsevišķa līguma pamata arī Daugavpils pilsētas partija.

2003. gadā no PCTVL sastāva aizgāja Tautas saskaņas partija, tajā pašā gadā, taču nedaudz vēlāk no apvienības izstājās arī Latvijas Sociālistiskā partija. Viena no līdz šim apvienībā ietilpstošajām partijām — Latvijas Sociālistiskā partija — vērsās Tieslietu ministrijā, lūdzot likvidēt PCTVL apvienību, ņemot vērā, ka no tās bija izstājušās divas no trim apvienību veidojošajām partijām. Sociālistiskās partijas iesniegums nav bijis precīzi noformulēts, tādēļ lēmums šajā lietā tika atlikts. Pa to laiku PCTVL pa-

likušās partijas "Līdztiesība" pārstāvji meklēja risinājumus, kā saglabāt partiju apvienību. Daži no Tautas saskaņas partijas aizgājušie deputāti izveidoja atsevišķu partiju "BITE – Brīva izvēle tautu Eiropā", ko vadīja Jakovs Pliners. Šī partija uzreiz pēc dibināšanas pievienojās "Līdztiesībai" apvienībā, tādējādi tika saglabāts arī apvienības statuss PCTVL. 2007. gada jūnijā partiju apvienībā ietilpstošās partijas nolēma apvienoties vienā partijā "Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā".

Partiju apvienība "Saskaņas centrs"

Partiju apvienībā "Saskaņas centrs" ietilpst trīs partijas: "Saskaņa", Latvijas Sociālistiskā partija un Daugavpils pilsētas partija. Partiju apvienība dibināta 2005. gadā.

Vēlēšanās nestratēs tikai 13 no pašreizējiem parlamentāriešiem

No pašreizējiem parlamentāriešiem tikai nedaudz vairāk kā desmitā daļa nolēmuši atkārtoti nepretendēt uz vēl četr

gadu darbu jaunajā Saeimas sasaukumā, liecina Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā rodama statistika. Kopumā no 100 tautas kalpiem vēlēšanās no dažādiem sarakstiem startēs 87 parlamentārieši – 68 vīrieši un 19 sievietes. 10. Saeimas vēlēšanās nestratēs komponists Raimonds Pauls un bijušais finanšu ministrs Atis Slakteris (abi Tautas partija, TP), Saeimas Saimnieciskās komisijas priekšsēdētājs Vilnis Edvins Bresis, dramaturgs Pauls Putniņš un nu jau ilgstoši uz slimības lapas esošais deputāts Leopolds Ozoliņš (visi Zaļo un zemnieku savienība), kā arī pašreizējais Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vadītājs Guntis Bērziņš, deputāts Uldis Ivars Grava un aktrise Ausma Ziedone-Kantāne (visi "Jaunais laiks"). Vēl pieteiktajos sarakstos nav iekļauta partijas "Pilsoniskā savienība" Saeimas frakcijas vadītāja Anna Seile. Tāpat nebalotējas apvienības "Saskaņas centrs" deputāti Aleksejs Vidavskis, Oļegs Deņisovs un Martijans Bekasovs, kā arī no TP aizgājušais un patlaban neatkarīgais deputāts Jānis Lagzdīns. Kopumā pašreizējie parlamentārieši veido 7% no visa deputātu kandidātu skaita 10. Saeimas vēlēšanās.

Turpinājums 8. lappusē.

Bērnus vajag mācīt, bet ne sāpināt

APOLONIJA GRIGULE žurnālistus sagaida atturīgā, eleganta piegriezuma tumšzilā tērpā ar smalkām svītrīnām un žilbinoši baltu apkaklīti. Īsts nevainojami un klasiski tērptas pagājušā gadsimta skolotājas tēls. Uz galvas austiņas, bet ieslēgtā televizora ekrānā — kārtējās politiķu diskusijas par tuvējām Saeimas vēlēšanām. Aiz dzīvokļa loga vienā no Preiļu daudzstāvu namiem — pielijusi rudens diena. Ir Skolotāju dienas priekšvakars. Ir pāris nedēļas līdz 17. oktobrim, kad Apolonijs Grigule atzīmēs savu 90. dzimšanas dienu.

Atverot durvis un ielaižot dzīvokli, Apolonijas kundzes meita Emīlija saka, ka māmuļa jau no agra rita uztraucies, gluži kā kādreiz, inspektoros skolā gaidot. Šoreiz, — domās pārskatot savu garo dzīves gājumu. Jāatzīstas, ka par šo skolotāju «Novadnieku» uzrakstīt pamudināja viņas kādreizējie audzēkņi, cilvēki ar jau ievērojamu gadu nastu plecos un zināmu stāvokli sabiedrībā. Viņu atmiņā — joprojām visgaišākās un labākās jūtas par savu pirmo skolotāju, par to, ka ielikusi stingrākos pamatus tālāko zināšanu ēkas celšanai, ka iemācījusi, kas ir istās dzīves vērtības. Laimīgi ir tie cilvēki, kuri līdz sirmam vecumam var ar labu vārdu atcerēties pirmos skolotājus, un gandarīti tie skolotāji, kas joprojām dzīvo savu bijušo audzēkņu piemiņā.

Kas nemācīsies, ganīs cūkas

Apolonijas dzīves ceļš aizsācies Aglonas pagasta Kundziniškos. Vecākiem cita pēc citas piedzima sešas meitas, Apolonijs bija otrā, bet tēvs cerēja sagaidīt arī divus dēlus. Saprāja vienu izskolot, bet otram nodot saimniecības vadīšanu. Dieviņš izpildījis šo lūgumu.

Par meitām tēvam bija maz bēdas, atceras Apolonijs. Viņa nostāja bijusi tāda, — kura grib, lai iet skolā, kura nemācīsies, — lai gana cūkas. Viņas bijušas divas māsas, kas alkušas pēc izglītības. Bērniņa sakritusi ar vēsturisku laika posmu, kad skolas atvēra citu pēc citas. Nodibināta arī vietējā Aizpuriešu skola ar četrām klasēm. Pēc to pabeigšanas abas māsas mācījās Aglonas sešklasīgajā skolā, dzīvojušas internātā. Skolotājas bijušas jaunas, dzīvespriecīgas, skolā valdījis intelektuālais gars, bērniem daudz kas iemācīts arī papildus mācību studām. Darbojusies teātra kopa, Apolonijs uzaicināta par suflieri. Viņa par to jutusies lepna, novērtēta par to, ka labi lasījusi. Paticis vērot skolotājus arī sadzīvē, — cik labi viņi gērbti, uzvedīgi, ar priekšzīmīgām manierēm, un jau toreiz radies sapnis kļūt par skolotāju.

Ticības mācības stundas vadījusi klostera māsa Marija Gabriēla, kas kopā ar citām bija atsūtītas no Austrijas, lai Latvijā vairāk rūpētos un mācītu bērnus. Klosters māsa pratušas latviešu valodu, starpbrīžos sarunājušas ar skolēniem, mudinājušas mācīties centīgi, lai pēc tam varētu turpināt izglītoties ģimnāzijā. Kad Apolonijs saņēma apliecinājumu par sešgadīgās skolas beigšanu, tajā bija piezīme «Ar tiesībām iestāties ģimnāzijā». Par mācībām ģimnāzijā bija jāmaksā, taču, ja no vienas ģimenes mācījās divi bērni, tad maksāja tikai par vienu. Vecākā māsa, kura jau bija devusies kalpu gaitās pie Vidzemes bagātājiem saimniekiem, arī

nolēma turpināt izglītoties, un abas iestājās Jaunaglonas sieviešu ģimnāzijā. Tēvam līdz ar to nekas nebija pret, jo maksāt nācās tikai par vienu. Bijusi divi internāti. Vienā dzīvošana dārgāka, bet otrā lētāka, jo tajā dzīvojošie veda no mājām pārtiku, ko gatavoja virtuvē. Māsa iesaistījās arī virtuves darbos, pārmaiņus mizoja kartupeļus, un tādējādi pašas sedza izdevumus par dzīvošanu internātā. Vasarās pelnīja, strādājot skolas saimniecībā. Mācīties ģimnāzijā vajadzējis daudz, zinības sniegtas plašā apjomā. Arī valodas — angļu, vācu, latīņu. Apmēram puse meiteņu, kas iestājās ģimnāzijas pirmajā klasē, slodzi nav izturējušas, aizgājušas uz arodskolām. Bija tāds pats laiks, kā tagad stāsta mūsu deputāti, ka vajag vairāk mācīties arodskolās, jo vidusskolā profesiju nevar iegūt, komentē Apolonijas kundze pagājušā gadsimta 30.-40. gadu notikumus. Tomēr tolaik skolotāji stingri rūpējušies, lai iesāktā izglītība nepaliek pusceļā, sekojuši, lai tie, kas pamet ģimnāziju, iekārtojās citā skolā. Apolonijas māsa iestājās Ošupes lauksaimniecības skolā, izmācījies par piena pārraudzi.

Ģimnāziju Apolonijs pabeidza 1941. gadā, jau padomju laikā. Laiki bija mainījušies. Arī skolas vadība. Arī kārtība izmainījās. Nevis vecāki maksāja par bērnu skološanu, bet valstis maksāja stipendijas labākajiem. Apolonijs bija čakla audzēkne un saņēma 20 rubļu lielu stipendiju, ko nesa mājās un atdeva tēvam. Ģimnāziju beidzot, viņai bija tikai viens četrinieks, visi pārējie — piecinieki.

Bet abiem jaunākajiem brāļiem, kuru nākotni tēvs bija izplānojis, dzīve iegrozījās citādi, atbilstoši padomju iekārtai. Abi izmācījās un strādāja par mehanizatoriem. Tiesa, bija labi un slavējami strādnieki. Tagad no kuplās saimītes šai saulē palikušas vairs tikai trīs māsas.

Neaizmirstamā Skudriņu pamatskola

Apolonijs iekārtojās darbā pagasta valdes pasu galdā. Tur reiz iegriezās viņas pirmā skolotāja Meldere, kas jau no ābečnieku laikiem gudro meiteni bija ievērojusi un cerējusi, ka ar laiku tā kļūs skolotāja. Viņa iedrošināja pieteikties pedagoģes darbam, un tā drīz vien Apolonijs uzsāka strādāt savā pirmajā skolā — Aizpuriešu četrklasīgajā pamatskolā. Bija jākārtos arī kvalifikācijas eksāmeni, bet pirms tam — vasarā — jāiziet skolotāju kursu. Pēc tam divus gadus nostrādāja Aulejas sešklasīgajā skolā, pa vasarām turpināja izglītoties skolotāju kursos. Vēlāk atgriezās tuvāk dzimtajai pusei un iekārtojās Skudriņu pamatskolā (tagad Riebiņu novada Rušonas pagasts). Te arī aizritēja turpmā-

● Ilgu mūžu cilvēks var nodzīvot, ja ir mierīgs. Ja rāmi panes visu, ko dzīve viņam sagādā. Jādzīvo mierīgi. Mūsdienās teiktu — bez stresa, — tāda ir deviņdesmitgadnieces Apolonijas Grigules atziņa. Foto: A. Šņepsts

kie pedagoģes darba gadi, kamēr septiņdesmito gadu sākumā šo mācību iestādi nepietiekama skolēnu skaita dēļ slēdza. Pirmajos gados jaunā skolotāja mācīja no 1. līdz 7. klasei, līdz izlaidumam. Tā laika fotogrāfijās labi vien jāieskatās, lai ieraudzītu skolotāju, jo pēckara gados skolas solos sēdās jau lieli puīši, isti kavalieri. Vēlāk ne viens vien atzinies, ka bija samīļējis jaunajā skolotājā. Turpmākos gados skolotāju kļuva vairāk, un Apolonijs strādāja tikai ar sākumskolas klasēm. Fotogrāfijās redzams, ka to gadu izlaidumos meitenes gērbās tautastērpos, galvā lika ziedu vainadziņus. Zēniem bija balti krekli, prievītes ap kaklu.

Biju stingra, — pieprasīju, lai skolēni būtu čakli, kārtīgi, tīri, lai mīļotu darbu. Iestāstīju, ka viņu pirmais darbs ir mācīties skolā, atceras Apolonijs. Sekojusi, lai burtņica būtu pierakstīta pilna līdz pedējai lappusei un tikai tad ņemama jauna, bet izmantotā tiktu rūpīgi uzglabāta. Ja bērniem ar stundu bija par maz, lai apgūtu jauno vielu, viņa, nerēķinot laiku, pēc stundām skaidroja tik ilgi, kamēr viss kļuva skaidrs. Bērni bijuši mīļi, labi un paklausīgi, vecāki — atsaucīgi, bieži apjautājušies par savām atvasēm, nākuši uz sapulcēm. Vēl tagad skolotāja var nosaukt daudzus savus bijušos audzēkņus, kas kļuvuši par skolotājiem, ārstiem un ieņēmu citus labus amatus. Daudzi viņu joprojām atceras, — apsveic svētkos, apciemo, sūta vēstules, sazvānās pa mobilo telefonu. Tiesa, daudzi arī viņsaulē. Viņas pirmās, līdz izlaidumam aizvadītās, klases puīši, jau vīru gados būdami, solījuši, — skolotāj, kad vajadzēs, mēs jūs uz rokām līdz kapam aiznesisim. Nu skolotāja pārdzīvojuši viņus visus.

Skolotāja prestižs toreiz bijis augsts. Pagājušā gadsimta pirmajā pusē sabiedrībā cienījamākie cilvēki bijuši baznīckungs, ārsts un skolotājs. Tagad savādāk. Bērnu vecāki uzskatot, ka ir gudrāki par skolotājiem, spriež

pieredzējuši pedagoģe. Skolotāju daudz, arī ārstu daudz, šis profesijas vairs nav retums, kā viņas bērnībā.

Jādzīvo mierīgi

Apolonijs par skolotāju nostrādāja 32 gadus. Padomju laikā sievietes varēja doties pensijā, saņiedzot 55 gadus. Kad skolu slēdza, Apolonijai kāda gada vēl pietrūka, bet uz citu vietu viņa nevēlējās pārcelties. Tur bija mājas, iekārtota saimniecība. Darba mūžs bija cieši savijies ar privāto dzīvi. Apolonijs apprecējās ar vietējā kolhoza grāmatvedi, gudru un zināmo cilvēku. Piedzima dēls, pēc tam meita.

Kopdzīve gan nebija lemta ilga. Tieši dēla 15. dzimšanas dienā tēvu paņēma ezera vilņi. Pie zārka viņas sēroja divas — sieva un vīramāsa, kura caur asarām brālīm solījās palīdzēt Apolonijai izaudzināt bērnus, būt par atbalstu. Savu solījumu viņa turēja svētu, precinieks atraidīja, brāļa ģimenei palīdzēja, kā vien varēja. Arī Apolonijs otrreiz pie vīra neizgāja, kaut gan tīkotāju pēc viņas rokas netrūka. Tie bīdinātāji bija tādi, kas vairāk skatījās uz to, ka es pelnu, man ir darba alga. Negribēju kļūt par naudas pelnītāju kādam svešam cilvēkam, tagad, no gadu attāluma, viņa atbild uz jautājumu, kāpēc tā rīkojusies. Nu pašas bērni jau pusmūžā, arī visi četri mazbērni pieauguši. Sagaidīta pat mazmazmeitiņa Gabriela, par kuru vecvecmammai lielu lielais prieks. Taču viņa skumst par vienu mazdēla prombūtni, kurš darbu atradis tālu prom no Latvijas. Skaisti, izglītoti jaunieši spiesti pamest savu zemi. Kādi laiki pienākuši, skumji nopūšas vecmāmuļa. Viņas jaunībā skolas dibinātas, zemniekiem piešķirta zeme, kopta un apstrādāta. Arī tagad zeme sadalīta īpašniekiem, taču aizaug ar usnēm, kārkliem. Skolas slēdz. Bet partijas tikai ņemas, viens otram rokot bedri un dalot amatus, rājas kundze, kad apnik skatīties televīzijā re-

dzamo. Ar dzirdamību nav lāgā, tāpēc lieto austiņas. Citādi kaimiņi pukotos, ja televizors vai radio būtu pārāk skaļi uzgriezts. Laiku pensionētā skolotāja isina, klausoties arī kristīgos raidījumus, labprāt lasa dažādus izdevumus, un ne tik sen vēl gāja uz tuvējo veikalu iepirkties. Savu apģērbu, mazākos gabalus, mamma mazgā pati, man neļauj, stāsta meita.

To laicīgu līdz likumīgiem pensijas gadiem Apolonijs strādāja saimniecības darbos. Dzīvoja istu lauku sievietes dzīvi — ar rūpēm par lopiem, dārzu, māju. Bija iemācījies un brīnišķīgi auda. Cimdus un zeķes ada vēl tagad, tiesa, kopš pērnā gada — bez rakstiem. Nu jau gadus septiņus dzīvo pie meitas Emīlijas pilsētā, bet 80. dzimšanas dienu vēl nosvinēja kā ista saimniece savās lauku mājās.

Pret mums, bērniem, mamma savās prasībās bija ļoti stingra, atceras Emīlija. Viņa un brālis mācījās mammas klasē. Lai vai kādas blēņas klasesbiedri pastrādāja, mamma kā pirmos vaininiekus rājusī savus bērnus. Klasesbiedri to ievērojuši un sākuši uzvesties rātāk, lai neciestu skolotājas bērni. Toties mazbērni, meitas bērni, vecmāmiņas mācīti, uz mācībām 1. klasē aizgājuši kā lieli gudrinieki, daudz ko zinājuši un pratuši. Arī Apolonijas kundze papildina meitas sacīto ar atmiņām, kā pašas dēlens, aizvests uz 1. klasi, stundas laikā pacēlis roku un bijīgi tautājis: «Lūdzu, skolotāj, vai drīkstu iziet ārā?» Nesaucis vis par mammu.

Skolotāju diena man patīk, saka bijusi pedagoģe Apolonijs Grigule, jo rada sajūtu, ka mūžā padarīts derīgs darbs. Labs skolotājs ir tāds, kurš mīlo bērnus, daudz sarunājas ar viņiem, daudz un interesanti, bet saprotoši viņiem stāsta, nekad nepieķūst viņus vērot. Un nevajag dūsmīgi aizrādīt par trūkumiem, lai bērnu nesāpinātu, — to Apolonijs Grigule profesionālo svētku priekšvakarā novēl visiem skolotājiem.

L. Rancāne

Sociālā atbildība un mācišanās no kļūdām, lai neuzkāptu uz vecā grābekļa

Sākums 3. lappusē

Un ko tad viņiem Saeimā nesēdēt turpmāk? Algas sev piešķirusi lielas, atbildības pret valsti un tautu nekādas un arī zināšanas, kompetence un izglītība nav prioritāte. Viens otrs tā aizsēdējies, ka pat piemirsies, cik cienījamu vecumu ir sasniedzis. Re, kā Īslandē notiek! Īslandes parlaments pirmdien, 27. septembrī, nobalsoja par bijušā premjerministra Geira Hordes saukšanu īpašas tiesas priekšā par viņa lomu 2008. gada banku un finanšu krīzē. Īpašajai tiesai — "Landsdomur" —, kas 1995. gadā tika radīta valdības amatpersonu tiesāšanai, būs jālemj, vai viņam izvirzīt apsūdzības nolaidībā. Vienlaikus parlaments nobalsoja pret ierosinājumu saukt tiesas priekšā bijušo finanšu ministru Arni Matiesenu, banku ministru Bjergvinu Sigurdsonu un ārlietu ministri Ingibjorgu Súlrunu Gísladotiru. 59 gadus vecais Horde atkāpās no amata 2009. gada janvārī īsi pēc valsts banku sabrukuma.

Kā liecina šomēnes veikta aptauja, kādreizējo politiķu tiesāšanu par atbildību finanšu krīzes izraisīšanā Īslandē atbalsta 61% respondentu. Latvijā labais tonis ir teikt un klausīties pareizas un nogludinātas runas. Tomēr, ja runām neseko darbi un amatpersonas darbojas pretēji sabiedrības un valsts interesēm, tad iespējas šādas runu teicējus saukt pie atbildības (materiālas, jo valsts taču viņiem maksājusi algu) un atstādīnāt nav. Lūk, kā sanāk. Pastāv viedoklis, ka mazās nācijās ir grūti tiesāt augsta līmeņa amatpersonas, jo ir ciešas korporatīvās saites, ģimenes saites, liela savstarpējā radniecība, viens otru pazīst utt., utjpr. Bet Īslandē ir zem pusmiljona iedzīvotāju un tur tiesām viens otru pazīst gandrīz burtiski. Bet kā viņiem izdodas notiesāt premjeru?

Runājot vēlreiz par deputātu un valdības atbildību, jeb, pareizāk sakot, ka tās nav, liecina arī trešdien notikusi arod biedrību izsludinātā protesta akcija, kad cilvēki izgāja ielās, lai protestētu pret lielo taupību krīzes apstākļos, jo tā ietekmē iedzīvotāju sociālo drošību. Skāļi un uzstājīgi protestēja Eiropas dienvidu tautas, Latvijā kā vienmēr tas notika klusi un neuzkritoši, tik neuzkritoši, ka to nepamanīja neviens valdības pārstāvis un pat labklājības ministrs un veselības ministrs neuzskatīja tikšanos ar akcijas dalībniekiem par amatpersonu pieklājīgu rīcību.

Jaunie mās no vecajiem

Par to, ka darbs parlamentā, valdībā un ministrijās neprasa ne zināšanas, ne attiecīgu izglītību, ne iemaņus un pieredzi, ātri ir apguvuši jaunie deputātu kandidāti, kas startē uz 10. Saeimu. "Jauniņo" vidū netrūkst ambiciozu politiķu. Piemēram, ķirurgs no Madonas Igors Aleksandrovskis ("Vienotība") gatavs uzņemties jebkuras ministrijas vadību, manikīre, sociālo zinātņu bakaulaure no Rīgas Anna Juhimuka ("Saskaņas centrs") ar mieru kļūt par izglītības ministri, Daniela Kočetskova (KDS) tūrisma menedžere no Rīgas ar vidējo izglītību vēlas kļūt par Ministru prezidentu, bet Vitālijs Plīvda (ZZS) no Preiļu novada ar traktorista izglītību, ko apguvis Jaunaglonā, sev par piemērotu uzskata zemkopības ministra krēslu. Un kāpēc gan ne! Mūsu Saeimā un valdībā aizvien cieņā sportisti, aktieri, ārsti un vetārsti, mūziķi un dziedātāji. Mums ir dažādi priekšstati par to, ar kādu savu attieksmi varam sekmēt labāku politiku — būt valsts vīram vai politiskam spekulāntam, lemt par tumsību vai apgaismību, brīvību vai pakļautību, nabadzību vai

izraušanu no tās.

No vecajiem deputātiem jaunie kandidāti jau iemācījušies melot vēl, nekļūstot par deputātiem. Pārbaudot kopumā 1235 saeimas deputātu kandidātu sniegtās ziņas, Valsts ieņēmumu dienests (VID) 246 kandidātu valsts amatpersonas deklarācijās konstatējis neatbilstības starp datiem, kas sniegti Centrālajai vēlēšanu komisijai un VID. Bet 476 deputāta amata kandidāti deklarējuši savas parādsaistības — kopumā 32,2 miljonus latu (!).

Pētot deputātu kandidātu sarakstus, pārsteidz pretendentu samērā zemais izglītības līmenis: vakara (maiņu) vidusskola, tehnikums, profesionāli tehniskā skola, toties cik bagāta ir diplomu iegūšanas vieta — gandrīz vai visa bijusi PSRS. Bet atbildes par latviešu valodas zināšanām daudzumi krieviski runājošiem kandidātiem ir vai nu neuzrādītas vai atzīmētas, ka to prot sarunvalodas līmeni vai apmierinoši (!). Es uzskatu, ka politiķim ir vajadzīga vismaz divas, ja ne visas trīs izglītības ekonomiskā, jurisprudencē un politoloģijā.

Uzticēties un vērtēt

Šis Saeimas vēlēšanas būs pirmās, kurās balsos pēc 1990. gada dzimušie, jau neatkarīgās Latvijas bērni. Nebrīnīšos, ja viņi balsos par gados jaunajiem kandidātiem, tomēr ir jāvērtē, ko katrs piedāvā, ko jau līdz šim izdarījis un kā viņam veicies. Citādi var sanākt, kā ar malačiem Tukumā, Bauskā un Jelgavā, kuri paziņojuši, ka pilsētas attīstībai piesaistījuši Eiropas miljonus, bet, pārbaudot datus par "izcīnītajiem miljoniem" Ekonomikas ministrijā, izrādījās, ka puīši blefo.

Bet lielākais elektorāts Latvijā ir pensionāri. Uz viņu uzticību, nezināšanu un politisko naivumu tad arī cer visas partijas. Pensionāram tagad galvenais, ka tik neatņem pensiju un līdz vēlēšanām vēl kaut ko paspēj iedāvināt. Jautāsi — ko? Da jebko — tējas vakaru, braucienu līdz jūrai, miltu kultīti utt. Aizvakar televīzijas raidījumā par balsu uzpirkšanu kāda dzīvotāja sieviete no Viļāniem kameras priekšā, pat nešauboties, atbildēja, ka gatava pieņemt naudu, lai nobalsotu par norādīto partiju, jo viņai vienai, kas tiek Saeimā, bet nauda vajadzīga šodien.

Vērtēsim partiju solījumus ēnu ekonomikas apkarošanas jomā. Runātie jau ir tie paši bijušie politiķi, kas šo ēnu ekonomiku pieļāva un lobēja. Vai nav jāsmejas, ka Jūrmalgeitas, digitālgeitas "varoņi", bērniņā apbīzotie, kas visas valsts priekšā pēkšņi atcerējās aizvainojumu un raudāja, sola veidot godīgu valsts pārvaldi? Ja vēlētieji viņiem notic, tad Krištopanam taisnība, ka te ir mulķu zeme.

Aizdomāsimies arī par bezdarba likvidēšanas solījumiem. Piemēram, Sandra Kalniete "Lideru" debatēs solīja, ka katrā Latvijas reģionā partija uzcelšot pa vienai rūpnīcai. Kāda profila un kas tajās strādās, neatklāja. Laikam muldēja.

Neviena partija tā aizrautīgi nedabātē par cilvēku aizbraukšanu no valsts, par vides aizsardzību, veselības aizsardzību, nabadzību, par lielo mirstību. Cik ilgi aizņemsimies naudu no Starptautiskā valūtas fonda, lai maksātu algas ierēdņiem un "Parex" glābšanai? PPL pārstāvji kampaņas sākumā agresīvi sacīja, ka līdz šim noslēgtās vienošanās ar aizdevējiem ir nodevība pret Latviju. Tad pēc laika piepeši pavēstīja, ka apvienības spice tikusies ar ārvalstu vēstniekiem un Ulmanis viņiem uzsvēris, ka PPL "ievēros pēctecību līdzšinējā valsts politikā", bet Šlesers — "ka apvienība respektē ar starptautiskajiem aizdevējiem līdz šim panāktās vieno-

šanās". Tad jautājums par apvienības skandināto refrēnu — "cieti". Kas viņiem ir cieti un kāpēc? Bet kātram Latvijas iedzīvotājam — no tikko dzimuša līdz sirmgalvim — uzkārts valsts parāds 2000 latu apmērā.

Tāpēc atcerieties, ka vēlēšanu bijetens jūsu rokās nav vēstule Ziemassvētku vecītim un dāvanas negarantē. Partijas programmām nav jēgas, jo sistēma pieļauj tās nepildīt. Arī partiju piederībai un partiju sarakstiem lielas nozīmes nav, jo, ievēlēts no viena saraksta, deputāts mierīgi var pāriet uz citu vai uzcept jaunu partiju, lai tā iekļūstu Saeimā.

Vēl nedaudz par sev uzvaras lauru plūcošo "Saskaņas centru" (SC) — partiju, kas pēc ilgiem opozīcijā pavadītiem gadiem sajūt iespēju satvert varas stūri. Taču, opozīcijas solos sežot, nav bijuši centīgi skolēni. Steidzoties uz ministra krēslu un varu gan pārnestā, gan tiešā nozīmē, 9. Saeimas laikā apvienības lideris Jānis Urbanovičs trīs reizes sodīts par ātruma pārsniegšanu, vadot transporta līdzekli. Par ātruma pārsniegšanu sodīts arī Nils Ušakovs, Nikolajs Kabanovs un Sergejs Fjodorovs. N. Ušakovam nācās atvainoties par publisku krievu lamuvārdu lietošanu Rīgas domes sēdē. Var atgādināt, ka SC ļoti simpatizē Krievijai un 2009. gadā ir parakstījis sadarbības līgumu ar Krievijas varas partiju "Vienota Krievija". SC ir saistīts ar balsu pirkšanu Jūrmalas mēra vēlēšanās, tā sauktajā Jūrmalgeitā, kā arī pašvaldību vēlēšanās un 2006. gadā Saeimas vēlēšanu laikā. Priekšvēlēšanu programmā daudz skaļu frāžu un tukšu solījumu, līdzīgi kā 9. Saeimas vēlēšanās. Pirms 4 gadiem solīja "skolotāju algas — vismaz ierēdņa algas līmeni", bet neizpildīja. Priekšvēlēšanu laikā SC cenšas izmantot visas iespējamās metodes savu reitingu celšanai. Rīgas pensionāriem būtu pamats par apvienību balsot, jo sabiedriskajā transportā viņi nu var braukt bez maksas, sievietes savukārt var priecāties par 8. marta svinēšanu. Nav noliedzama SC aktivitāte vienmēr, kad Saeimā skarts pensiju, sociāli mazdrošināto, skolotāju, mediķu un citu profesiju atalgojums.

Ko gaidām jau 3. oktobrī

Lai valstī nebūtu "Devide et imperia" (latīniski "Skaldi un valdi") princips un uzvarējušo partiju deputāti strādātu nevis pēc savām ambīcijām, pozīcijām un ietekmes, bet pēc labāka principa, kas skan — "Apvieno un virzi". Kungi un dāmas, 10. Saeimā apvienojieties, strādājiet un gādājiet tā, lai izpildītu savu pirmo elementārāko solījumu, proti, nodrošiniet cienīgus dzīves apstākļus visiem valsts iedzīvotājiem.

Vai Latgalei atkal tiks piešķirta sērdienītes loma?

Lai iekļūtu Saeimā, visi deputātu kandidāti spēlē uz uzticīgo latgaliešu jūtām, solot Latgalei naudu attīstībai, maksas un piemaksas, projektu realizēšanu, ceļu būvniecību, vārdu sakot, neaizmirst to nekad un nekur. Bet nez kāpēc Latgale jau priekšvēlēšanu laikā ir apdalīta gan no deputātu kandidātu vizītiem, interesantām viņu uzstāšanās, gan padarīto darbu prezentācijām, gan reklāmām laikrakstos, kuros citos Latvijas novados mudžēt mudž ar uzrunām, skaidrojumiem un vizījām no partiju un individuāli no deputātu kandidātu puses. Tas viss ir tik šķidrns Latgalē, salīdzinot uz Kurzemes, Zemgales un Rīgas fona. Daži kandidāti izvēlējās vietējos pasākumus, kur pazīmēties, bet ne iz-

runāties, kur brīžiem izākstīties, bet ne nopietni izvērtēt situāciju. Vai atkal Latgalei tiks piešķirta sērdienītes loma?

Bet jābalso vien ir, pat ar protesta balsojumu. Mums, vēlētajiem, varai ir jāizsniedz rīcības mandāts, lai neturpinātos varas kroplība. Lai nevarētu, piemēram, Šlesers teikt, kā tas izskanēja Daugavpilī — par kuriem balsojāt, no tiem prasiet! Vai, piemēram, lai Jānim Eglītim turpmāk nebūtu jātaisnojas, ka viņam nav caursišanas spēju, tāpēc tik klusi pavadīti gadi Saeimā. Gribētos Latgalē visus deputātus tikpat darbīgus, ieinteresētus un patriotiskus kā Jānis Klaužs no Livāniem.

Es netīcu, ka šīs vēlēšanas dos kādu jūtamu pozitīvu pavērsienu Latvijas parlamentārmā. Bet šīm vēlēšanām noteikti jāpārtrauc sabiedrību barot ar sliktu varu, bet sabiedrībai gatavību no tās pārtikt atkal un atkal. Mēs vēlam tautas kalpus, nevis priekšniekus! Atgādināšu, ka katra partija saņems valsts finansējumu no katra vēlētajā 50 santīmu apmērā.

Partijas vēlēšanu nakts burziņu atzīmēs dažādi

Partijas un to apvienības vēlēšanu rezultātus sagaidīs pārsvarā savos birojos, savukārt neparastākā vietā vēlēšanu nakti pavadīs "Saskaņas centrs" (SC) — "Rīgas Balzama bārā" Doma laukumā. Savukārt partijas "Daugava — Latvijai" lideris Imants Burvis partijas biedriem pasākumu rīkos savā pirti Vizbuļu ielā, Jūrmalā. "Vēlēšanu nakti tāpat neko vairs nevarēs ietekmēt, tāpēc labi jāatpūšas," sacīja Burvis.

Savukārt partijas "Tautas kontrole" burziņš paredzēts kafējnicā "Galapunkts KS" Ganību dambī 27.

Apvienība "Par labu Latviju" vēlēšanu nakti pavadīs viesnīcā "Ridzene", jo uz pasākumu tiek aicināti visi deputātu amata kandidāti ar "otrajām pusītēm".

Apvienība "Vienotība" vēlēšanu rezultātus sagaidīs partijas "Jaunais laiks" birojā Zīgrīda Annas Meierovica bulvārī 12, jo JL telpas ir plašākas par "Vienotības" biroju iepretim Vērmanes dārzam. Apvienības pārstāve Gunda Reire pavēstīja, ka "Vienotības" birojs vēlēšanu nakti gan būs atvērts apmeklētājiem un tajā notiks dažādi pasākumi, tomēr apvienības lideri pulcēsies JL birojā.

Savukārt savos birojos vēlēšanu rezultātus sagaidīs Zaļo un zemnieku savienība (Kalnciema iela 30), Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!" — "Tēvzemei un Brīvībai"/LNNK (Jēkaba iela 20/22-9), "Par prezidentālu republiku" (Baznīcas iela 8-1), apvienība "Atbildība" (Aldaru iela 8), "Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā" (Rūpniecības iela 9), "Ražotā Latvija" (Āgenskalna iela 4-1) un Kristīgi demokrātiskā savienība (Skolas iela 21).

Savukārt Pēdējās partijas lideris Gints Knoks nevarēja pateikt, kur partijas biedri sagaidīs vēlēšanu rezultātus, jo politiskajam spēkam nav sava biroja, arī krogs vai bārs nav noīrēts.

Vēlētieji uz burziņiem aicināti netieki!

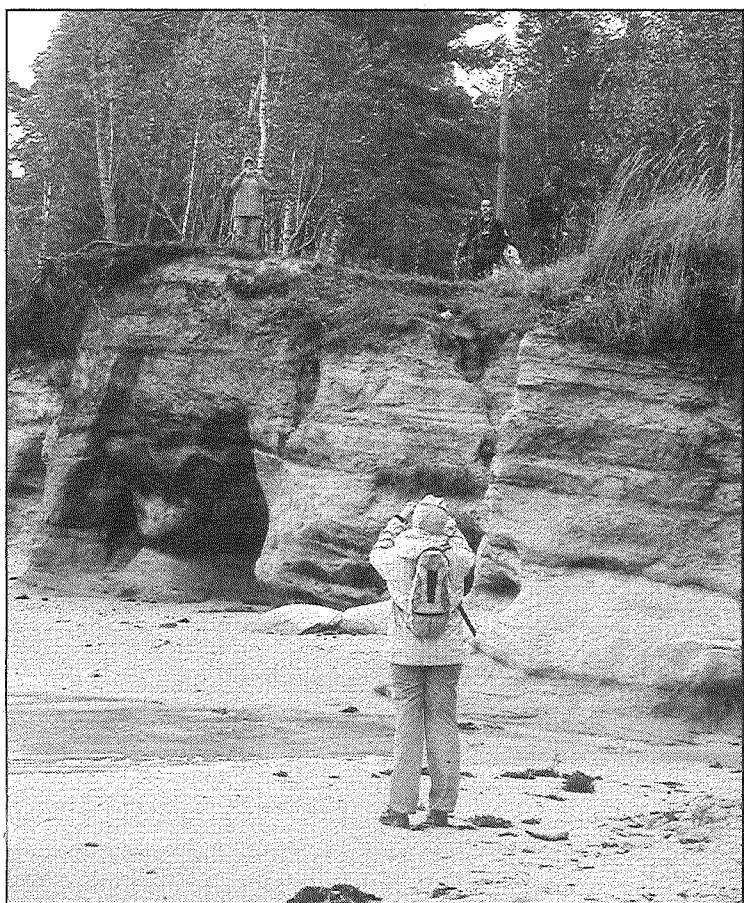
Vēlēšanu laikā drošības policija strādās pastiprinātā režīmā

Personas, kurū rīcībā ir informācija par iespējamu balsu pirkšanu vai konstatētiem balsu pirkšanas gadījumiem, tiek lūgtas vērsties tuvākajā policijas iecirknī, zvanot uz tālruni 02 vai 112, kā arī drošības policijai, zvanot uz tālruni 67 208 964 vai sūtīt elektroniskā pasta vēstuli uz adresi "dpdd@dp.gov.lv".

Tamāra Elste

Ar «Lauku ceļotāju» pa Vidzemes jūrmalu

● Skaistie smilšakmens atsegumi Veczemu klintīs pēc katras vētras atklāj ko jaunu un vienlaikus senu — kāda izskatījās mūsu zeme pirms miljoniem gadu.

Turpinājums. Sākums «Novadnieka» 21. septembra numurā.

Vēju skartie

Klusā un mierīgā laikā jūras piekraste Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā ir dievīga vieta, piemērota atpūtai, meditācijai, sevī apcerēšanai. Sēdi, muguru pret saulē sasīlušas priedes stumbru atspiedi, skaties uz saulrietu, klausies skudru čabināšanā sūnās un kaiju sarunās.

Mēs «Lauku ceļotāja» nenogurstošo gidu Asnātes Ziemeles (Atvainojamies Asnātei, ka «Novadnieka» 21. septembra publikācijā bija nepareizi nosaukts viņas uzvārds — red.) un Jura Smajnska pavadībā jūras krastā nonācām pavisam citādos apstākļos. Jau pa gabalu varēja dzirdēt jūras dunu. Vējš bija spēcīgs, ūdens tumšs un viļņi sitās pret krasta akmeņiem pavisam dusmīgi. Pavadiņi gan teica, ka tas tāds nieks, salīdzinot ar rudenis vētru laiku, kad daba patiesi rāda savu neizmērojamo spēku.

Pirmais iespaids, redzot pašā jūras krastā uzbūvētās mājas un vēju saliektos koku stumbrus, — kā gan šeit cilvēki dzīvo? Kāda vējjakā, siltā lakatā (un vēl cepuri galvā) satuntuļojusies vietējā tantiņa noprasīja, sak, vai vējš paštaigai neliekas par stipru? Kas tad mums, ja reiz esam atbraukuši, jāizbauda jūras elpa. Bet vai pašiem nav par sūru te dzīvot? Kā ir, tā jāiztiek... Domāju, ka arī Latgales ļaudis vietējos apstākļus uztver tikpat pašsaprotami. Kur esam auguši, kur dzīvojam, to arī pieņemam, mēs — Latgales mālainos pakalnos, vidzemnieki — jūras vējus.

Jūras piekraste — randu pļavas un akmeņi, akmeņi...

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta rietumu robežu aptuveni 60 kilometru garumā apskalo Baltijas jūras Rīgas līča ūdeņi,

veidojot tur daudzveidīgu un interesantu piekrastes biotopu mozaīku. Šeit var ieraudzīt mitrās randu pļavas, devona perioda smilšakmens atsegumus, izbaidīt pēdas masējošas akmeņainās pludmales, smilšu pludmales, kā arī kāpas un kāpu mežu masīvus.

Randu pļavas (*rand* — no igauņu valodas — «krasts») un akmeņainā jūrmala ir iekļauti Natura 2000 teritoriju tīklā, tie ir dabas liegumi.

Randu pļavas ir ar niedrēm un meldriem apaudzis piejūras pļavu, lagūnu, dūņainu ezeriņu un smilšainu sēkļu izraibināts krasta posms, nozīmīga ūdens putnu atpūtas un retu augu sugu (ap 500 sugas) dzīves vieta. Augu pētņieki te var priecāties par visādām citur neredzētām lietām — Baltijas šķēpene, jūrmalas sālsķērsa, neištā tūsklape, biezlapainā sālsvirza, slotiņu ciesa, balandām līdzīgā balodene, kālija sālszāle (augš sulīgām lapām ar dzeloni galā), smiltāju kāpūniedre un smiltāju kāpukviesis. Un kur nu vēl zaļalģes, brūnalģes, sārtaļģes un reti augi, kas mīt piekrastes mežos. Tāpat putnu vērotājiem ir plašas iespējas — dūņšņībīši, cekulzirīņi, truliši, gūgatņi, smilšu tārtiņi, niedru stērstes. Un nav jau tā, ka putnus var redzēt tikai pavasarī, vasarā un rudenī, kad te *kaifo* dažnēdažādi bridejputni, bet arī ziemā, kad niedrājos čubinās bārdzilišu bariņi un pēdējā laikā regulāri sastopamas neraksturīgas sugas. Bez tam jau Igaunijas pusē atrodas Kābli putnu gredzenošanas stacija — mūsu Papes analogs.

Domājiet, ko gribat, bet, ejot pa oļaino pludmali, lecot no viena liela akmeņa uz nākamo, nevarējām atturēties, lai no skaisto, sāļā ūdens nogludināto krāsaino akmeņu klāsta kādu neizvēlētos un neieliktu mugursomā. Mājās jau nožuvuši tie joprojām glabā iesāļu smaržu. Dabā visfascinējošākie ir lieli akmeņi, kas blīvi noklājuši pludmali un ir iespai-

● Tagad pilnīgi nekas vairs neliecina, ka Vidzemes jūras piekrastē ap Kutkājrugu 19. gadsimta vidū bijusi viena no lielākajām kuģu būvniecības vietām Latvijā.

● Skarba un vienlaikus ļoti skaista ir Vidzemes jūrmala. Jūra un saule, un vējš...

dīgs veidojums. Juris Smajnskis teic, ka šie akmeņi ir Vidzemes jūrmalas glābiņš, jo labi pasargā krastu no noskalošanās. Vētru laikā viļņi patiešām ir vareni un izveido krastu pēc savas patikas. Par to pārliecinājāties, aplūkojot Veczemu (Veczemju) klintis.

Devona perioda atmiņas

Aptuveni četrus kilometrus garais gājiens kājām gar jūras krastu bija īsta bauda. It īpaši posmos, kur nebija jālēkā pāri akmeņiem, bet izdevās nokāpot gabaliņu pa jauku meža ceļu, kad ved pa interesantu Litorīnas jūras kāpu valņiem ieskaitu priežu silu. Kad esam pie Veczemu klintīm, pa koka kāpnītēm nolaižamies krastā, lai redzētu, kā atsedzas pirms vairāk nekā 300 miljoniem gadu veidojušies devona perioda smilšakmeņi. Viļņu darbības rezultātā te izveidojies līdz sešus metrus augsts stāvkrasts, kur vairāku simtu metru garumā atsedzas

sarkanas smilšakmens klintis.

Juris Smajnskis mudina, skatīties, fotografēties, jo jau nākamajā pavasarī te izskatīsies pavisam savādāk. Vētras un viļņi klinšu ainavu izmainīs. Jā, ļoti mainīgs un dinamisks jūras krasta posms. Patiesību sakot, tas arī labi, cerams, viļņi noskalos neapzinīgo turistu atstātos skrāpēju mus klintīs.

Kur palikuši kuģi?

Protams, ka mūsu gids ir pieradis soļot tempā. Knapi tiekam līdz, bet Juris ik pa brīdīm apstājas un, sagaidījis lēnīgākos, stāsta faktus, kas bukletos nav izlasāmi. Viņš iepazīstina ar savādiem vietu nosaukumiem, piemēram, Ķurmragi, Edžurgu klintis, Rankulrags, Kutkāju rags. Kādā vietā Juris liek palūkoties atpakaļ: «Redziet, šis ceļš, pa kuru tikko gājām, ir nesen pilnīgi no jauna uzbūvēts. Pēc 2005. gada orkāna pie Dzeņiem un Kutkājam tas bija pilnīgi noskalots.»

Interesanta ir Vidzemes jūrmalas vēsturiskā apbūve. Senākās ēkās klātas galos nošķeltiem nolaidieniem jumtiem, cik noprotams, lai stiprie vēji vienā jaukā brīdī jumtus vienkārši nenocēļ un neaiznes prom. Kāda vēsturiska sēta liekas visai pazīstama, tikai nevar atcerēties, kur tas viss redzēts. Vēlāk gids atsvaidzina mūsu atmiņu — te tak filmētas ainas no «Zītaru dzimtas» un «Ilgais ceļš kāpās».

«Dzeņi» un «Lielkalni» — tālbraucēju kapteiņu un kuģu īpašnieku Grašu dzimtas mājas. Dzīvojamā ēka, kas saglabājusi savu veidolu, celta 1866. gadā. 19. gadsimta otrajā pusē starp Dzeņu un Lielkalnu mājām bijusi izveidota viena no Vidzemes piekrastē lielākajām kuģu būvniecības vietām. Līdz mūsdienām diemžēl nekas vairs nav saglabājies, pat ne sīkums. Vienīgi zināms, ka laikā līdz 1929. gadam te tikuši uzbūvēti 28 kuģi.

Nobeigums sekos.
L. Kirillova, T. Elste

Raibā dzejas diena Salas pamatskolā

Septembris ir dzejnieka Raiņa atceres un dzejas mēnesis. Lai satiktos dzejas rakstītāji un dzejas lasītāji, Salas pamatskolā notika dzejas diena, kurā kuplā skaitā piedalījās skolēni no 1. līdz 9. klasei. Raiba kā pupas zieds aizritēja šī diena, jo katras klases uzstāšanās ienesa savu daudzkrāsainību, atzīst Salas pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja Irēna Pastare.

● Salas pamatskolā dzejas diena izskanēja ar «Vālodzīti» un kopīgu fotografēšanos.

6. klases skolēni bija izaudzējuši «dzejas ābeli», no kuras «plūca augļus» — Raiņa bērnu dzejoļus. 7. klases skolēni iestaidzās zālē krāsainos lietusmēteļos un krāsainiem spainīšiem rokās «no meža», kur bija «lasījuši sēnes», bet atraduši arī dzejnieka Jāņa Raiņa un pašsacerētos dzejoļus. Lieliski dzejoļi bija izdevušies Baibai Vjaksai par savu mājas miluli Rembo, Ingai Kodorei — «Stils un mode skolā», Amandai Peisiniecei — «Brīnumpasauļ», Alvilam Kivleniekmam — «Nakti» un Ronaldam Vilcānam — «Rudens veltes».

Skanot dziesmai «Mākonītis un Mākonīte», Mākonītis (Ronalds Vilcāns) uz polku aicināja Mākonīti (Baibu Vjaksi) skaistā balles kleitā.

Kād fonā skanēja dziesma «Miglā asaro logs» ar Aleksandra Čaka vārdiem, zālē cēli ienāca 8. — 9. klašu skolēni, tērpušies sarkanā apģērbā un rokās turot no daudzkrāsainām

kļavu lapām veidotu sirdi ar degošu sveci vidū. Viņi skandēja dzejoļus par mīlestību, kas beidzās ar jautru uzvedumu «Jau mani vad...».

Dzejas dienā piedalījās arī dzejniece Jana Čevere, kura lasīja dzeju gan latviešu, gan latgaļu valodā, atbildēja arī uz skolēnu un skolotāju jautājumiem. Noslēgumā izskanēja kopīgi dziedāta dziesma «Vālodzīte» ar Pētera Jurciņa vārdiem, un visi kopā ar dzejnieci nofotografējās.

Sagatavoja L.Rancāne

MUZEJĀ

Pagātne un šodiena — paralēles

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krātuvēs glabājas dokumenti, fotogrāfijas un lietas, kas jau ilgāku laiku gaida savu kārtu, lai nokļūtu kādā izstādē vai ekspozīcijā. Taču ne vienmēr tāds brīdis pienāk, lai gan materiāli ir gana interesanti un pamācoši.

Sadarbībā ar muzeja direktori Teklu Bekešu, krājuma glabātāju Ināru Krustu, lietišķās mākslas speciālisti Silviju Ivanovsku «Novadnieks» iecerējis publikāciju sēriju, lai iepazīstinātu lasītājus ar saistošākajiem un vērtīgākajiem atradumiem. Daudzus no tiem līdz šodienai šķir gari gadu desmiti, bet, kā izrādās, starp pagātņi un šodienā dažbrīd velkamas paralēles.

Brīvpusdienas bērniem

1989. gada 6. janvārī muzeja rīcībā nonākusi dokumenta fotokopija no Valsts centrālā vēstures arhīva. Dokuments datēts ar 1919. gada 5. novembri un liecina par to, ka Viļānu apriņķa strādnieku deputātu padomes tautas izglītības nodaļa Preiļu pagasta vadībai steidzami uzdevusi gādāt par to, lai par godu valsts svētkiem visiem skolu audzēkņiem tiktu nodrošinātas brīvpusdienas.

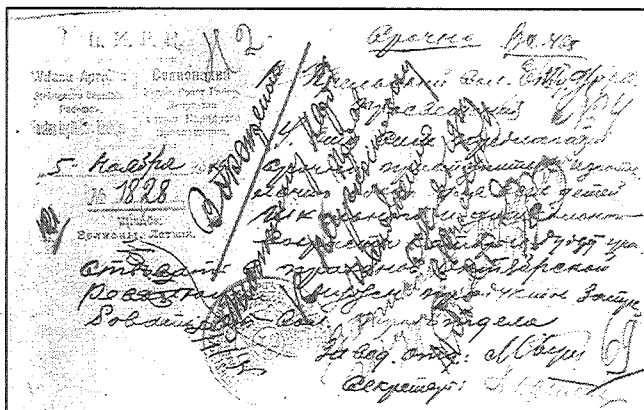
Tajā laikā Latgalē bija nodibinājies padomju vara, taču risinājās arī brīvības cīņas. Lielinieki, acimredzot, bija ieinteresēti saglabāt savu ietekmi, tāpēc brīvpusdienu piešķiršana skolas bērniem bija viens no paņēmieniem, kā radīt pēc iespējas labvēlīgāku attieksmi pret boļševikiem. Cik noprotams, brīvpusdienas toreiz bijis vienreizējs pasākums, tomēr līdzekļi tikuši atvēlēti visu vecumu skolēnu ēdināšanai.

Pagājis 91 gads, esam pavisam citā sabiedrības attīstības stadijā. Tomēr joprojām aktuāls ir jautājums par skolēnu ēdināšanu. Par to, ka valsts vai pašvaldības piešķirtu līdzekļus visu pirmsskolas un skolas vecuma bērnu brīvpusdienu nodrošināšanai, varam tikai sapņot.

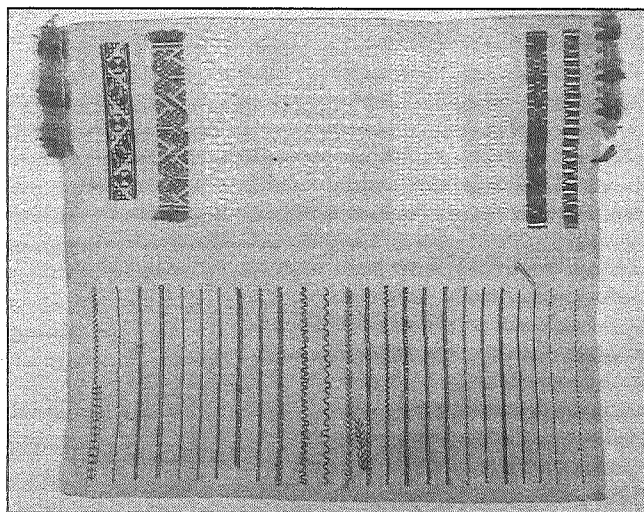
Kas tas tāds rakstraudzis

Viens no jaunākajiem ieguvumiem muzeja krājumā ir rakstraudzis. Kā stāsta lietišķās mākslas speciāliste Silvija Ivanovska, tekstiliju pētniece profesore Aija Jansone savā grāmatā «Rotātās telpu tekstilijas Latvijā. 19. gadsimta beigas — 20. gadsimts» raksta, ka Latvijā, kad vēl nevarēja būt ne runas par speciālo rokdarbu literatūru, rokdarbnieces darinājušas rakstraudžus. Patiesībā tās bija izšuvumu dūrienu ābece, kur uz neliela lina auduma gabala izšūti rotājošie dūrieni. Tie bija sistemātiski, metodiski sakārtoti no vienkāršiem dūrieniem līdz sarežģītiem izšūtiem jostu rakstiem. Tā tautā ilgā laika posmā tika izstrādāts tradīciju apguves un pārmantošanas veids.

Aizgājušās vasaras ekspedīcijas laikā Riebiņu novada Galē-

● Par godu boļševiku varas lielajiem svētkiem vietējai pagastvarai steidzami uzdots rīkoties un nodrošināt skolas bērnus ar brīvpusdienām.

● Rakstraudža vienā pusē izšūti pamatdūrieni, otrā pusē — ielocītais raksts, dažādi izviluma rakstu paraugi un sietie krustiņi.

nos muzeja speciālisti iepazīs ar pensionēto skolotāju Annu Čaunāni, kura Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejam uzdevināja vairāk kā 100 priekšmetu — fotogrāfijas, grāmatas, suvenīrus, izšuvumus. Starp tiem bija arī 1939./40. mācību gadā Vidsmuižā pie Vitiņkundzes darinātais rakstraudzis. Tagad rakstraudži sastopami reti, tāpēc tāds dāvinājums muzejam ir īsts atradums, ko pozitīvi novērtējusi profesore Aija Jansone.

L.Kirillova

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(04.10. — 10.10.)

Auns. Apkārt valdošajā satraukuma un nemiera gaisotnē būsiet kā gaišuma salīna. Neļaujiet sevi iesaistīt politiskās diskusijās, saglabājiet neitrālu novērotāja pozīciju, un būsiet ieguvēji. Atturieties no iesaistīšanās svešu problēmu risināšanā. Neejiet par šķirējtiesnesi pat tad, ja jūs apber ar komplimentiem.

Vērsis. Nestabilas var būt attiecības ar draugiem un tuviniekiem. Tās var mainīties gan uz labo, gan sliktu pusi — viss būs atkarīgs no jūsu reakcijas. Ja turēsieties pie atziņas — mīli savu tuvāko kā sevi pašu, nepatīkamu starpgadījumu būs mazāk. Var nepatīkt atmosfēra darbā, taču mainīt to nebūs jūsu spēkos.

Dvīņi. Varat iekļūt pamatīgā notikumu virpulī. Pretrunīgas jūtas neļaus nostāties viena vai otra cilvēka pusē — nebūs viegli izšķirties starp mīlestību un pienākumu. Lai arī situācijas būs ne visai saudzīgas, tās noteikti būs pamācošas. Nedēļas sākums būs ne mazāk dinamisks. Raugieties, lai darbi saskanētu ar vārdiem.

Vēzis. Aizspriedumi pret netradicionālām lietām var traucēt pieņemt piedāvājumu, kas nebūt nav zemē metams. Pārvērtējiet savas dzīves vērtības un prioritātes. Atbrīvojieties no lietām, kas traucē virzīties uz priekšu, un jūs spēsiat ieraudzīt jaunas perspektīvas, kurām tad varēsiet pievērsties.

Lauva. Par kādu košu akcentu savā dzīvē parūpējieties paši. Laiku pavadiet cik vien iespējams aktīvi un daudzveidīgi. Tas uzlabos omu un novērsīs domas par neizbēgamās ziemas tuvošanos. Nav ieteicams uzsākt darba pārrunas vai mēģināt kolēģus pārliecināt par nepieciešamību uzlabot darba apstākļus.

Jaunava. Problēmas neliksies tik sarežģītas un neatrisināmas — tuneļa galā vidēs cerīga gaismiņa. Atvadieties no vēlmes dīki gausties par likteņa nelabvēlību, ķerieties pie darba. Ja arklus neataisīsiet, maizi nedabūsiet! Neņemiet vērā apkārtējo skeptiskos vērtējumus, turpiniet uzsāktās aktivitātes.

Svari. Nebūs grūti atrast asprātīgus problēmu risinājumus, taču jūsu rīcība būs pārāk strauja un nepārdomāta. Darba steigā kolēģi var dabūt dzirdēt arī kādu skarbāku vārdu. Neliela domu apmaiņa ar tuviniekiem var izvērsties nopietnā strīdā par dzīves pamatvērtībām, kurā katrs gribēs palikt pie sava.

Skorpions. Esiet savaldīgi — mīlestības dēļ varat pilnīgi pazaudēt galvu un nonākt nevēlamā atkarībā. Tikai pilnībā nododoties darbam, jums izdosies pasargāt sevi no smeldzīgiem pārdzīvojumiem. Nedēļas sākumā varat sajūties saguruši un būsiet viegli aizkaitināmi. Nav nekāds brīnums, ja rīkosieties pārsteidzīgi.

Strēlnieks. Atmetiet cerības par materiālo palīdzību no malas. Ir vērts nopietni pievērsties interesantam un sirdij tuvam darbam — tas stiprinās pašapziņu un ļaus optimistiskāk raudzīties nākotnē. Sekojiet līdzi tam, lai gan finanses, gan enerģija tiktu tērēti lietderīgi. Rīkojieties maksimāli racionāli.

Mežzīsis. Lai uzbūvētu gaisa pili, nav jābūt arhitektam, taču pajumti un aizvēju tajā atrast neizdosies... Nepārvērtējiet sevi — neplānoiet darbus, kas nav pa spēkam. Reāls skats uz dzīvi pasargās no vilšanās. Kaislīgi aizstāvēt savas dzīves pozīciju, varat kļūt tieši un nesaudzīgi, pat aizskart kāda jūtas.

Ūdensvīrs. Nedēļu var uzskatīt par lietišķo tikšanās laiku — pārrunas, līgumu un kontraktu pārskatīšana nelieli izbraukumi var aizņemt darba laika lielāko daļu. Rūpējieties, lai stāja atbilst ieņemamajam amatam. Nedēļas sākumā viedoklis var atšķirties no vispāriņņemtā. Ja to akcentēsiet, no strīda neizmüksiet.

Zivis. Arī tad, ja uzskatāt sevi par gudrāku, nav vērts to nepārtraukti demonstrēt apkārtējiem. Partneri, īpaši laulātais draugs, to var uztvert kā apvainojumu, bet tadā gadījumā no strīda jau būs grūti izbēgt. Sekojiet līdzi tam, lai kārtība valdītu ne vien mājās, bet arī domās. Nenoteiktība un mokoša neziņa var kļūt nomācoša.

SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Skolotāja darbs ir misija — veidot nacionālo identitāti skolēnos, nodotot paaudzēs krātās vērtības, tradīcijas un zināšanas, kā arī sniegtot prasmes dzīvei.

Novēlam jums, cienījamie skolotāji:

lai katru dienu jūs pildītu dzīvesprieks, dzīvesgudrība, skolēnu atzinība!

Lai vienmēr būtu gandarījums par padarīto darbu!

Lai laba sadarbība ar skolēniem,

kolēģiem un vecākiem!

Aglonas novada dome

Kā uzvilktis pulkstenis — tāds mūžs tev Laimas likts.

Šī mazā pasaule ap tevi griežas visa.

Tu gaismas kāpnes tās, pa kurām augšup tikt,

Kur zelta saules loks un lielā laika rīsa.

Mīļie skolotāji!

Paldies par jūsu darbu! Lai jums arī turpmāk pietiek radošas enerģijas un iespēju savu ieceru īstenošanai!

Sveicam Skolotāju dienā!

Preiļu novada dome

Krīt naktīs āboli. No rīta pilna zāle,

Un zvaigznes rudenī kā zelta augļi krīt.

No skolas sākas ceļš uz nezināmām tālēm,

Un sākas domātājs, kas dzīvi veidos rīt.

Novēlu, lai ikdienu piepildītu dzīvesprieks

un skolēnu atzinība, lai vienmēr būtu gandarījums par padarīto darbu un iedvesma jauniem mērķiem.

Mīļi sveicieni pedagogiem Skolotāju dienā!

Vārkavas novada domes vārdā priekšsēdētāja

Antra Vilcāne

*visas upes
kuras skrien veldzēties
plūst pret kalnu —
lai tās sasniegtu
jāceļas...*

*...spāmos
visas domas
kurās eju sildīties
šalko aiz apvāršņa —
lai tās notvertu
kalnu jāiespēj pāriet...*

Lai Tev, skolotāj, stipri spārni domu lidojumam un noturīgas pēdas, simtiem mazo acu pāru dāvāto uzticību iznēsāt.

Sveicam pedagogus Skolotāju dienā!

Riebiņu novada dome

Cienījamie Līvānu novada pedagogi! Sajusties laimīgam cilvēkam palīdz pārliecība par savām spējām, sapratne līdzcilvēku starpā, veselība un izdošanās.

Sveicam profesionāļos svētkos!

Līvānu novada dome

Līvānu novada Izglītības pārvalde

Ja ceļā nav šķēršļu un tas nepiedāvā iespējas, tad tāds ceļš nav tā vērts, lai pa to ietu.

Sveicu visus bijušos un esošos skolotājus Skolotāju dienā! Novēlu Jums panākumus,

laimi personiskajā dzīvē un galvenais — ticību sev,

jo bez tās nekas nenotiek.

Patiesā cieņā, 9. Saeimas deputāts Jānis Klauz

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Skumju brīdī esam kopā ar Valiju, TĒVU smiltajā guldot.
Rožupes KN un deju kolektīvs

Māt!

Neaizej viena,

No kurienes neatnāk!

Tu mana visbaltākā diena,

Tu — pati vislabākā, māt!

Visdziļākā līdzjūtība skolotājam

Zītai Pastarei un viņas ģimenei

MĀMIŅU, VECMĀMIŅU

baltā smilšu kalniņā pavadot.

Salas pamatskolas skolēni, skolotāji,

darbinieki

Tu katram esi viena, tikai viena,

Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt.

Un tāpēc ir tik grūti, skujām birstot,

Uz mūžu tevi zemei atdot, māt!

Kad rudens ziedi saka ardievas un

sveču liesmas raud pēdējo sāpi,

esam kopā ar Annu Siliņu, MĀMIŅU

smilšu kalnā pavadot.

Rudzātu speciālās internātskolas kolektīvs

Pērk

11 t kūtsmēslu ārdītāju. Tālr. 26403693.

Izīrē

izremontētu 1-stabas dzīvokli Preiļu centrā.
Tālr. 26423924.

SIA iepērk cirsmas.

Samaksa divu dienu laikā.

Tālr. 27533033.

Pērk mežu un zemi, māju.

Tālr. 29842500, 27479536.

Pērk meža īpašumus.

Labas cenas, ātra samaksa.

Tālr. 26106212.

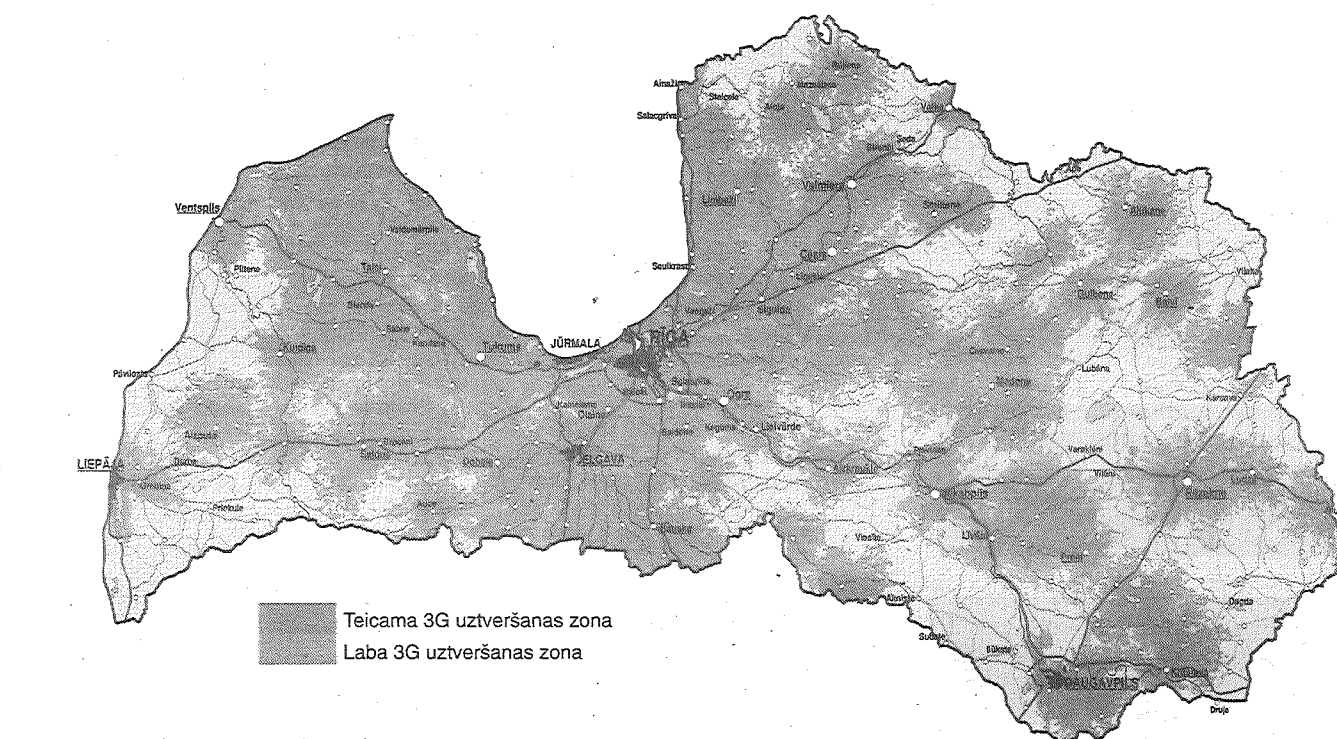
Mobilais internets Latgalē

Lietot internetu ar prieku un baudīt jebkuru tīmeklī pieejamo saturu tagad iespējams bez kabeļa pieslēguma. Modernā 3G mobilā interneta tehnoloģija ļauj jebkuras darbības tīmeklī gan telefonā, gan arī portatīvajā vai galddatorā veikt daudz ātrāk nekā tas bija iespējams agrāk.

Pievienojot modemu datoram, izmantojot USB pieslēgumu, un lieto internetu — tik vienkārši ir tā pieslēgšana. Taču mobilais internets vairs nenozīmē tikai lietošanas ērtības un brīvību bez piesaistes kabelim. Gan cenu, gan datu pārraides ātruma ziņā jau var runāt par līdzvērtīgiem spēlētājiem mobilā un kabeļu interneta vidū.

Saīdinot ar pārējiem mobilo sakaru operatoriem, visstraujāko attīstību piedzīvo „LMT” 3G tīkls. Tas jau šobrīd kvalitatīva mobilā interneta lietošanas iespēju paver vairāk nekā pusei Latvijas teritorijas un līdz ar to vairāk nekā 70% Latvijas iedzīvotāju. Un, kā informē „LMT” Biznesa vadības dienesta direktors Vīgants Radziņš, līdz šī gada beigām 3G mobilais internets būs sasniedzams 65% Latvijas teritorijas, bet nākamā gadā jau aptvers 90% valsts. Kā skaidro V.Radziņš, arī vietās, kur pagaidām vēl nav teicama 3G zona, ir iespējami risinājumi, kas var uzlabot tīkla uztveršanu. Izmantojot ārējo antenu un vārteju jeb tā saukto rūteri, iegūstami pat ļoti labi rezultāti.

Lai varētu sākt mobilā interneta lietošanu, nepieciešams mobilais telefons — ja cilvēks vēlas izmantot internetu telefonā. Savukārt, ja cilvēks vēlas lietot mobilo internetu datorā, nepieciešams modems un portatīvais vai galddators. Ja konkrētā gadījumā mobilā interneta signāls nav pietiekams, to iespējams stiprināt, izmantojot ārējo antenu. Kā papildu iekārta izmantojams arī rūteris jeb vārteja,

● Strauji paplašinot „LMT” ātrgaitas 3G tīklu, nākamgad kvalitatīvs mobilais internets būs pieejams 90% valsts teritorijas.

kas arī var stiprināt signālu, ja, piemēram, konkrētā vietā mājā tas ir pietiekams, bet kādā citā vietā — tas ir nestabils. Rūtera uzstādīšana ļaus mobilo internetu lietot arī vairākiem datoriem vienlaikus.

Par mobilo internetu jāmaksā tikai fiksēta mēneša maksa atkarībā no nepieciešamā datu apjoma, sākot no pieciem latiem mēnesī. Nav jāuztraucas par neparedzētiem izdevumiem, ja datu līmitu nācies pārtērēt — tādā gadījumā operators tikai samazina datu pārraides ātrumu līdz nākamā mēneša sā-

kumam, bet nekāda papildu maksas uzrēķina nav.

Pašlaik LMT tīklā atsevišķās bāzes stacijās tiek piedāvāts lejupielādes ātrums līdz pat 14 megabītiem sekundē. Minētais datu pārraides ātrums, ko nodrošina 3G tehnoloģija, nozīmē, ka ir pieejams un lietojams jebkurš interneta pieejamais saturs, arī videostraumēšana (piemēram, „YouTube” vai Latvijas televīzijas kanāli).

Informāciju par to, vai jūsu dzīves vietā ir pieejams 3G mobilais internets, var iegūt

„LMT” mājaslapā www.lmt.lv, vai zvanot uz „LMT” informatīvo bezmaksas tālruni 80000076. Atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem var gūt arī pie LMT dīleriem visā Latvijā. Turklāt pirms pakalpojuma iegādes „LMT” piedāvā to izmēģināt, lai pārliecinātos par signāla pieejamību konkrētajā vietā.

Mobilais internets ir pieejams visā LMT tīkla pārklājuma zonā, kas ir vairāk nekā 99% Latvijas teritorijas. Savukārt ātrgaitas 3G mobilais internets sasniedzams jau vairāk nekā 50% valsts teritorijas.